

Från: [Tiina Kangasniemi](#)
Till: [JU Remissvar](#)
Kopia: [JU L5](#)
Ärende: Ang Ju2026/01198, Saco
Datum: den 8 oktober 2026 08:26:13
Bilagor: [26rem30_SSR.docx](#)
[26rem30_SSR.pdf](#)

Vill härmed meddela att Saco som organisation avstår från att besvara ovanstående remiss.

Ett av våra förbund, Akademikerförbundet SSR, har svarat på remissen och deras svar biläggs härmed.

Tiina Kangasniemi

Administratör

Stockholm onsdag den 7 oktober 2026

Remissvar: Mer flexibla regler om verkställighet av häktning och fängelsestraff, SOU 2026:30

Justitiedepartementet har genom Saco gett Akademikerförbundet SSR tillfälle att avge yttrande avseende betänkandet Mer flexibla regler om verkställighet av häktning och fängelsestraff (SOU 2026:30). Akademikerförbundet SSR är det klart största Saco-förbundet inom Kriminalvården.

Polisens fick mycket stora budgetförstärkningar under andra halvan av 2010-talet. Satsningen motiverades med att fler brott behövde utredas och fler individer åtalas, vilket också skedde med en viss fördröjning. Men utbyggnaden av antalet häktesplatser påbörjades först under början av 2020-talet. Det innebär flera års eftersläpning. Den överbeläggning och kris vi ser på landets häkten idag är alltså till stor del skapad av politiken. Det är bristande politisk styrning som gör att man nu föreslår försämringar för personer som är häktade. Det är viktigt att vara medveten om när man bedömer förslagen.

7.3 Rätten till enrum enligt häkteslagen avskaffas

Akademikerförbundet SSR tillstyrker med stor tvekan förslaget.

Förslaget kommer sannolikt att innebära samma risker och utmaningar, men även fördelar, som gäller för klienter i anstalt. Vissa häktade kommer att må bra av att inte vara själva medan andra kommer att tycka att det är jobbigt att behöva tillbringa all tid tillsammans med någon annan.

Vissa, oklart hur många eftersom Kriminalvården inte för någon statistik på det, kommer att utsättas för trakasserier, hot, våld eller sexuellt våld av den man delar rum med. För medarbetarnas del innebär en större grad av dubbelbeläggning i häkte sannolikt ungefär samma sak som för

medarbetarna i anstalt, att en del av vardagen kommer att handla om att hantera häktade som av olika anledningar inte mår bra av att dela rum. Till det kommer att häktesavdelningar oftast har än mindre yta att hantera intagna på, jämfört med fängelser, vilket i sig försvårar arbetsmiljön.

Om förslaget genomförs bör Kriminalvården få ett uppdrag att noga följa utvecklingen. Man måste kunna visa vilka konsekvenser lagändringen får för de som är häktade.

8.3 Det införs en lagreglerad möjlighet att tillfälligt placera häktade i polisarrest

Akademikerförbundet SSR delar utredningens bedömning att barn inte ska omfattas av regleringen. Samtidigt avstyrker förbundet förslaget i övrigt.

Polisarrester är utformade för mycket kortvariga frihetsberövanden. Och utredningen lyfter själv fram risken för negativa effekter av isolering och brist på aktiviteter samt att arrestlokaler inte är avsedda för längre vistelser.

Förbundet befarar att en lagreglerad möjlighet i praktiken kommer att utvecklas från undantag till normal lösning under perioder av platsbrist. Detta riskerar att leda till försämrad psykisk hälsa bland frihetsberövade och ökade belastningar för både Kriminalvårdens och Polismyndighetens personal.

Om förslaget genomförs bör det i vart fall förenas med mycket tydliga tidsgränser, utökad tillsyn och krav på omedelbar överföring till häkte så snart plats finns.

9.4 Ändrade frister för verkställighet av fängelsestraff i häkte

Akademikerförbundet SSR avstyrker förslaget.

Att avtjäna sitt straff i häkte innebär bland annat minskade möjligheter att använda tiden för att arbeta återfallsförebyggande, vilket är ett av Kriminalvårdens huvuduppdrag. I häkte har man inte möjlighet att erbjuda samma utbud gällande sysselsättning, vilket skapar mycket frustration och dåligt mående eftersom tiden bara går för klienterna utan att något händer.

Riksdagen har röstat igenom ett mycket stort antal straffskärpningar. Många av dem har, av en nästan enig expertkår, dömts ut. Då de inte bedöms ha någon positiv effekt på brottsligheten. Däremot har de fått effekten att det är överfullt på landets fängelser. Det är inte ett rimligt att utifrån en av regeringen självförvållad kris inom Kriminalvårdssystemet reglera om försämringar för de som dömts till fängelse. Här bör i stället politiken ta ansvar för sitt misslyckande och dra tillbaka vissa av straffskärpningarna. Man måste först bygg ut kapaciteten inom Kriminalvården och därefter förlänga straff.

10.2 En tydligare reglering om inställelsetid för dömda som inte är frihetsberövade samt utökade möjligheter för Kriminalvården att skjuta upp verkställigheten vid platsbrist i anstalterna

Akademikerförbundet SSR tillstyrker förslaget att tydliggöra regelverket genom att ange att inställelsetiden som huvudregel får uppgå till högst tre månader från Kriminalvårdens föreläggande

Förbundet avstyrker samtidigt förslaget att utöka möjligheten att skjuta upp verkställigheten av fängelsestraff vid platsbrist i anstalterna.

Akademikerförbundet SSR har förståelse för den exceptionellt ansträngda situation som Kriminalvården befinner sig i och delar utredningens bedömning att platsbristen kräver tillfälliga åtgärder. Samtidigt riskerar långa uppskov att få negativa konsekvenser för såväl den dömda som samhället i stort.

Ur ett socialt och rehabiliterande perspektiv innebär en utdragen väntan på verkställighet en period av betydande osäkerhet. För många personer som dömts till fängelse präglas tiden mellan dom och verkställighet av ohälsa och osäkerhet kring framtiden.

Förbundet vill också framhålla att verkställigheten av ett fängelsestraff inte enbart handlar om frihetsberövande utan också om tillgång till de behandlings-, motivations- och återfallsförebyggande insatser som Kriminalvården erbjuder. Om verkställigheten skjuts upp under längre tid riskerar sådana insatser att försenas, vilket kan motverka kriminalvårdens långsiktiga återanpassande uppdrag.

Akademikerförbundet SSR ser dock positivt på att förslaget inte omfattar personer under 18 år. Barn har särskilda behov av skyndsamma insatser och tydliga reaktioner från samhället. Förbundet anser därför att det är angeläget att den ordning som gäller för personer under 18 år bibehålls.

Om regeringen går vidare med förslaget bör det enligt Akademikerförbundet SSR införas krav på individuell prövning och dokumentation av konsekvenserna för den dömda innan ett uppskov beslutas. Förbundet anser även att Kriminalvården under uppskovstiden bör ges ett tydligare ansvar att erbjuda frivårdande och återfallsförebyggande insatser till personer som väntar på verkställighet, särskilt vid längre uppskovsperioder.

11.2 Fler fängelsestraff bör kunna verkställas med elektronisk övervakning

11.3 Fler kategorier av fängelsestraff ska kunna verkställas med elektronisk övervakning

11.4 Karenstiden efter verkställighet med elektronisk övervakning avskaffas och ersätts med en individuell bedömning

Akademikerförbundet SSR tillstyrker förslagen.

Akademikerförbundet SSR bedömer att Kriminalvårdens möjligheter att hantera den rådande platsbristen skulle stärkas om elektronisk övervakning kunde användas för verkställighet av fler fängelsestraff än i dag. Förslaget kan bidra till att frigöra anstaltsplatser i betydande omfattning samtidigt som kostnaderna minskar genom att ansvaret för verkställigheten i större utsträckning övergår till frivården. Dessutom minskar risken för att de dömda får fler antisociala kontakter och påverkas negativt av andra intagna.

Om förslaget genomförs är det viktigt att frivården får tillräckliga resurser för att hantera det större inflödet av klienter som ska avtjäna straff med elektronisk övervakning.

12 Annat som kan påverka platssituationen inom Kriminalvården

I detta kapitel lyfter utredningen annat som kan påverka platssituationen inom Kriminalvården, såsom minskad restriktionsanvändning, kortare häktningstider och möjligheten till hemarrest med elektronisk övervakning i stället för placering i häkte. Det är förändringar som skulle leda till ett lägre tryck på häktena och sannolikt förbättrad arbetsmiljön för medarbetarna och förbättrat måendet hos de häktade. Dessutom skulle det innebära besparingar för staten. Akademikerförbundet SSR menar att frågorna bör hanteras skyndsamt.

Heike Erkers
Ordförande

Fredrik Hjulström
Socialpolitisk chef